

Ese detrei ori in sepmenea: Mercuri-a,
Vineri-si Domine c'a, candu o oala in-
treaga, candu numai diumetate, adeca dupa
momentului impregiurarilor.

Pretiul de prenumeratiune:

pentru Austria:

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 fl. v. a.
" patrariu	2 fl. v. a.
" pentru Roman'a si strainetate	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 fl. v. a.
" patrariu	4 fl. v. a.

Incunoscintiare.

Onoratului publicu alegatoriu romanu din cerculu de alegere a Lugosului, prin acels'a i se face cunoscutu cum ca diu'a alegorii de ablegatu pentru cerculu Lugosului, est: otarita pe joi in 22 aprile calend. nouu, adeca pre joi naintea serbatorii florilor nostre.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Ca 1 aprile st. v. incepemu alu II patrariu de anu, deci deschidemu prenumeratiuni noue.

Pretiul de prenumeratiune pent. Austria

pre unu anu intregu 8 fl. v. a.

" 1/2 de anu 4 fl. v. a.

" 1/4 " 2 fl. v. a.

pentru Roman'a si strainetate

pre unu anu intregu 16 fl. v. a.

" 1/2 de anu 8 fl. v. a.

" 1/4 " 4 fl. v. a.

Redactiunea.

Viena 1/1 3aprilie 1869.

Alegorile dietali au luminatu deplin situatiunea romanilor atatu din Ungaria si din Banatu, catu si din Transilvania.

In Ungaria si Banatu, romanii steteau la indoiela despre procedura ce vor trebui se urmeze in venitoriu, dupa ce acum respingerea pretensiunilor natiunilor din partea dietei unguresci este o faptă complinita.

Meetingele nōstre natiunali gasira procedur'a: este solidaritatea cu popoarele nemagiare, cari au acele-si suferintie casă noi, si acele-si interese de aperatu.

Odata acēsta solidaritate recunoscuta de necesaria, era la natiune ca s'o aprōbe, s'o santiuneze. Natiunea o santiună, alegendu, pre unde numai potu, totu deputati natiunali de aceea-si program, cu aceea-si solidaritate.

In Transilvania, situatiunea nainte de alegeri era anca si mai nuorosa. Natiunea se impartiā, la aparintia, in dōua tabere, un'a voiā politica de activitate, era ceea lalta de passivitate. Meetingul natiunali de la Mercurea recunoscă, in unanimitate, necesitatea passivitatii, si deci o recomandă natiunei.

Acum era la natiune ca recunoscendu necesitatea passivitatii, s'o santiuneze, in mania tuturor pedecelor ce i sar opune. Venira alegorile, si natiunea santiună politică de passivitate, dovedi că este capace a devinge veri ce pedece si uneltiri pentru a santiună o procedura natiunala.

Astfelu dara s'a facutu lumina pe situatiunea nōstra. Romanii si din dōci si din colo de Délulu-Mare au cate o politica, santiunata de insasi natiunea, o politica despre carea insasi natiunea a dovedit (atunci candu o essecută) că e realisabila, că e naturala si coresponditoră.

Mandri de aceste resultate mari, in crederea nōstra in noi insine a crescutu si s'a intarit totu mai multu, si prim urmare potem privi fora de neci o tema in fati' venitoriuilui.

Se intielege că aceste resultate cari fac mangaiarea si bucuria nōstra, nu potu totodata se placa si stepanitorilor nostri de astadi. Dar stepaniorii fie buni de nu se supere, căci daca noi n'am jocat dupa cum fluera dumelor, totu au gasit compensatiune la fratii nostri de

ALBINA.

Prenumeratiunile se facuta toti dd. corespondenti a-i nostri, si d'adreptu la Redactiune Josefstadt, Lange gasse Nr. 43, unde suntu a se adresa si corespondintele, ce prevescu Redactiune, administratiunea este spedita; cate vorbi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de interes privat — se respunde cate 7 or. de linie, repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului cate 30 or. pent. una dată, se antecipa.

preste Carpati, cari joca precum numai pote placé dualistilor.

De la Bucuresci sosesce unu telegramu dupa altulu, care de care mai imbucuratoriu diplomatiei dualiste. Unulu spune că ovreii austro-magari de la Galati au capetatu de la guvernul României una miia de galbeni dreptu desdau-nare pentru nisice daune causate loru in escese. Altulu aréta că in fati' uneltirilor guvernului, liberalii cadu la alegori, chiar si Ionu Brateanu abiè potu reesi.

Ionu Brateanu cu aderintii sei, cari singuri ne sciau consolă prin espressiunile loru de compatimire la amaratiunile sortii nōstre, cari singuri mai puneau pentru noi cate o vorba buna la locul seu si de aceea erau neplacuti stepenitorilor nostri, acum insisi in tiér'a loru se vedu prigoniti de guvernul loru ce se dice romanescu. Stepanitorilor, bucurati-ve!

Naseudu, in 2 aprile 1869.

Dominule Redactorul! Telegramele noastre de la 18 si 25 martisoru au dusu natiunei scirea despre portarea filoru ei de la Naseudu, facia cu alegorile pentru dieta din Pesta.

Unu telegramu inse nu pote contine de catu resultatul finale; impregiurare sub cari s'a eluptatu resultatul, avendu si ele insemnatea loru propria remanu rezervate pentru condeiale corespondintilor.

Temendum-se in se, că dupa datin'a nōstra de la Naseudu nu va luă nime asupra-si acēsta detorintia natiunale, vinu spre a jocă si io odată in vieti' mea rol'a de corespondinte, si cu permisiunea DTale a spune scumpi mele natiuni mai pre largu, cum s'au portatii fiili ei de la Naseudu in timpurile cele critice de astazi.

Fapt'a Naseudenilor cuprinde in sine 3 mominte principali: *participarea la congresulu de la Mercurea, primirea concluselor aduse aici, si, ca consecintia a acestora, nealegerea la diet'a din Pesta.*

Dati mi voia a vorbi despre fia-care momentu in specia!

Apelul Ilustrului domnu si p're demnului barbatu natiunalu Elia Macelariu a produs in Naseudu efectulu, ce-lu are intr'o nōpte intunecosa pentru unu caletoriu orbecandu fulgerulu cerescu: a luminatu situatiunea. Toti semtiramu numai-decatu, că singuru congresulu nationalu ni pote chiarifica pusetiunea si scôte din perplesitatea, in carea cadiusemu.

Din aceste motive fia-care ar fi dorit u luă parte la congresulu de la Mercurea: inse timpulu celu nefavoritoriu de o parte, departarea cea mare de alta parte pusera piedece neinvigibile. Ca inse lucrul se nu remana cu totulu pe diosu, se decise a se tiené in privint'a acēst'a o conferintia formale.

Timpula era p're inaintat, de catu se se fie potutu invită si intielegint'a din afara; astfelu conferinti'a se tienu numai cu intielegint'a din Naseudu, in carea de altmirea erau representate mai tote comunele din districtu. Adunarea se tienu in 2 martisoru in sal'a casinii, cu unu numeru de 50 de membri. La acēsta adunare luă parte si domnul Capitanu supremu Alesandru Bohotielu, acum antaia si data dupa 4 ani de retragere. De presedinte se alese cu aclamatiune Rev. d. Vicariu Gregoriu Moisilu, era de notari ad hoc Masimu Popu si Vasiliu Petri. Presedintele ocupandu-si locul, aretă pre scurtu scopulu adunarii si pune apoi intrebarea, că afla conferinti'a cu eale, ca se partecipe si intielegint'a din districtul Naseudului la congresulu de la Mercurea, său nu? Bohotielu se luptă contra mergerii la Mercuria; argumentele-i fura, că sunt legi positive si sanctionate,

in contra caror'a nu se poate lucra; de altmirea noi avemu a casa unu foculariu, comite-tulu districtuale, acolo se ne intrunim, si vom lucra mai multa pentru patria si natiune de catu la Mercurea; in fine adause a ne si laudă pucinelu, dicendu că intielegintia statu de numerosa si brava ea in Nasendu, nu se afla niciuare in Transilvania, si asiā nu avemu lipsa a umblă dupa altii. Leontinu Lucchi, vice-capitanu in pensiune, se lipi de Bohotielu, riai dicendu si densulu inca odata cele dis de capitanulu supremu. Inse Juda celu foră de lege nu vră se ntieléga si decise cu totē voturile, contra acestoru dōua, a participă la congresulu de la Mercurea, si anume prin 2 reprezentati alesi in personele membrilor Vasiliu Buzdug si Macsimu Popu. Numai-decatu se deschide o lista de contribuiri pentru acoperirea speselor de drumu. Fia-carele depune obolalu seu, afara de d. capitanu supremu, carele pote că in calitatea sa de organu alu regimului nu potu face altu-cum. Ilustritatea sa d. capitanu supremu vediendu acēst'a, paresi sal'a neobservat de nimene.

Intorcendu-se reprezentati nostri de la Mercurea, intielegint'a se intruni la 13 martisoru spre a li primi reportul. Tramisii referata si finira cu propunerea, ca Naseudulu se nu se desparta de catra natiune, ci se primēsca conclusele de la Mercurea. Fia-care semătu intru anim'a sa, că asiā are se fia; ca inse lucrului se i-se dec ponderositatea si importantia, ce i se cuvine, se decise, a nu intră de asta-data in meritulu lucrului, ci a conchiamă pre 18 Martisoru 1869 o conferintia mai plina, la carea se ie' parte si ceea lalta intielegintia din districtu, adeca preotii, invetiatorii, ampoliatii, notarii si alti carturari.

Toem'a pre atunci era unu timpu, pre care Romanulu in modulu seu drasticu lu caracterisiza cu evintele „se nu scoti nici una cane din casa.“ Si totusi, luni mergeu invitariile si mereuri s'eră poturamu salută in medilocul nostru reprezentanti din cele mai estreme puncte ale districtului, precum din Rosii 'n munti, distantia aprōpe de 15 miluri, — dovēda destula de marea ingrigire, ce a cuprinsu susfletele tuturo'a, si de viulu interesu, ce-lu are fia-care pentru santa causa natiunale!

Joi in 18 Martisoru la 9 ore demanētia conferinti'a intielegintie din districtu se deschide cu unu numeru de 250 de membri. De asta-data dlu Capitanu supremu Bohotielu nu ne onoră cu presinti'a sa. Nu voiu spune, ce a urmatu, căci a spus'o telegramulu. Conclusele de la Mercurea se primira cu unanimitate, ba se facu contraproba, si nu se dechiară nimene contra loru; si conferinti'a nōstra dechiară Maiestatei Sale creditintia si loialitate, indatindate cu esistint'a districtului, si cu cau-s'a proprietatei lipsira din cuventarea sa, se si tocisera p're tare prin des'a intrebuitate; in locul acestor'a folosi alte trei, si anume loialitatea catra monarca, suferintele nōstre de 400 de ani din cau-s'a pasivitatei si in fice celu mai poternicu, că la 1848 insusi grani-tierii Naseudeni s'ar fi rogatii a fi primiti la dieta din Pesta. *)

Espunendu motivulu alu doile, d. Capitanu disc, „că fōrte multu s'au luptat episcopii romani, ca se pote intră in dieta (voi: a tierii nōstre, in Ardele, nu la Pesta) si că ar fi dorit, ca se li se deschida usi'a batar atat'a, catu se-si pote bagă si numai man'a. Se fiu granitieri (disc d. Bohotielu) asiu fi mersu din satu in satu spre a induplēca pre poporu la alegori, — statu de tare sun in convigere despre folosulu activitatii; inse aveti barbati luminati, ve vor indreptă densii.“

Catu timpul a vorbitu Bohotielu, nu a privit la poporu in facia, ci si-a tintit u ochii in pamant, ce au datu multor'a ansa la sarcasme nu p're moi despre portarea DSale si a cuviosului parinte Popp Zsigi in anulu 1848 facia cu primulu batalionu alu regimentului nostru, amagitu si maltratatu in Ungaria.

Dupa d. Capitanu Bohotielu vorbi a dōua Ilustritate: contele Bethlen Sandor, dicendu se mērga Romanii la Pesta, si acolo se cera ce li trebuie; pre elu la Reteagu l'au alesu Romanii, căci i-au datu preste 1000 de voturi. Aici alegorii strigara, că acele voturi nu i le-au datu Romanii, ci strainii si butiele de

destinata pentru alegorile la dieta din Pesta. Precum am intielesu, alegatori cu censu in totu districtulu am ave cam 120. Apoi se au strigāu: se trăiesca legea electorală! Alegatori veniti la Naseudu se adunara mercuri demanētia la o conferintia preliminaria. Toti dechiarara că de asta-data nu vor a se folosi de dreptulu de alegere pentru dieta din Pesta. Astu-feliu se compuse si primi si se subscrise de toti dechiaratiunea alaturata sub /.

Nu va fi dura foră interesu a sci că afara de alegorii romani mai subscrisera dechiaratiunea si 2 industriari nemti, 3 negotiatori evrei si unul arménii, — nota-bene foră nici o presiune, ei din indemnui liberu si propriu; numai singuru domnulu prototiscalu Ioane Floreanu, se retinđ de la subscriserea dechiaratiunei, avendu pote in prevedere venitorea organizare a judecatorielor.

Dupa subscrisere toti alegorii se pusera in miscare si in corpore mērsera la locul sedriei unde se aflau comisiunile culegătărie de voturi. Protopopii onorari Clementu Lep-siai din Rocna si Simeonu Tancu din Sca-Giorgiu prededera dechiaratiunile. Prezidentii comisiunilor esira afara la poporu si se incercara a li bagă minte in capu; dar poporul totu strigă, că nu va alege din temeiurile armate in dechiaratiune.

Se cetira apoi alegorii cu numele din liste de alegori, si se intrebă fia-care dechiaratiunitu, că va se alegra, său ba? fia-carele disc, de nou, că nu va alege. Acum dechiaratiunea se primira la protocolu, si alegorii strigă: „se trăiesca Maiestatea Sa Imperatulu nostru“

Si cu atat'a, lucrul era se fia gata, deo-ursu si-i ar fi destinatul o codită.

Dupa ce adeca o parte mare dñatre intieleginti se departara de la locul de alegere éca se coborî din inaltinea locuintei sale D. Capitanu Alesandru Bohotielu, concomitentu de comitele Bethlen Sándor, de maiorul Dr. in pensiune Adalbert von Szőts si de administratorul balorul de la Rocna: Széles Farkas, si-si indreptara pasii catra locul de alegere. Bohotielu cetește dechiaratiunea alegorilor, si apoi ese in ambitu si tiene poporului o cuventare lunga, in carea se incercă a-lu indemnă la alegere. De asta-data motivele indatinate cu esistint'a districtului, si cu cau-s'a proprietatei lipsira din cuvantarea sa, se si tocisera p're tare prin des'a intrebuitate; in locul acestor'a folosi alte trei, si anume loialitatea catra monarca, suferintele nōstre de 400 de ani din cau-s'a pasivitatei si in fice celu mai poternicu, că la 1848 insusi grani-tierii Naseudeni s'ar fi rogatii a fi primiti la dieta din Pesta. *)

Espunendu motivulu alu doile, d. Capitanu disc, „că fōrte multu s'au luptat episcopii romani, ca se pote intră in dieta (voi: a tierii nōstre, in Ardele, nu la Pesta) si că ar fi dorit, ca se li se deschida usi'a batar atat'a, catu se-si pote bagă si numai man'a. Se fiu granitieri (disc d. Bohotielu) asiu fi mersu din satu in satu spre a induplēca pre poporu la alegori, — statu de tare sun in convigere despre folosulu activitatii; inse aveti barbati luminati, ve vor indreptă densii.“

Catu timpul a vorbitu Bohotielu, nu a privit la poporu in facia, ci si-a tintit u ochii in pamant, ce au datu multor'a ansa la sarcasme nu p're moi despre portarea DSale si a cuviosului parinte Popp Zsigi in anulu 1848 facia cu primulu batalionu alu regimentului nostru, amagitu si maltratatu in Ungaria.

Dupa d. Capitanu Bohotielu vorbi a dōua Ilustritate: contele Bethlen Sandor, dicendu se mērga Romanii la Pesta, si acolo se cera ce li trebuie; pre elu la Reteagu l'au alesu Romanii, căci i-au datu preste 1000 de voturi. Aici alegorii strigara, că acele voturi nu i le-au datu Romanii, ci strainii si butiele de

*) Au petiunat spre a intra in dieta tierii Ardele lui, nu inse in cea din Pesta.

vini si vinarsu, si acele 2000 de aringi, apoi si la pandurilor etc.

Mai anteiu respunde vorbitoriloru Măsimu Popu, dicendu intre altele, că s'au luptat Romanii, ca se intre in dieta, si in fine au si dobenditu resultatulu din anulu 1863; inse dorere, că diet'a din Pesta ne-a desbra-catu érasi frumusielu de cele eluptate.

Deschidet-ne usi'a, dar largu, ca se nu ne strivim uimerii, si nu ve temeti, vom intră in dieta, in catu nu veti incape de noi. In acel'a-si intielesu vorbesce si Lica celu teneru.

Rev. D. Lupșiai face intre altele o asemeneare fórté drastica. Eludice: si noi avem pe la sate dicti mici, comitete nationali. Acolo se alegu ómenii eci mai de frunte. Tigani nu alegem, caci ni e rusine a siedé cu ei la olalta. Frati magari cu legile aduse in Pesta au degradat pre Romani la sórtea Tiganilor; pentru ce stati de noi asiá tare, ca se mergem la dieta cu D Vóstra. D. Lica sen.dice, că acceptam fapte éra nu vorbe góle; pana atunci nu va crede apromisiunilor magiare, de s'ar cobori cu ele cineva chiar din ceriu, caci suntemu din destulu amagiti.

Vasiliu Buzdug replică lui Bohotielu, dicindu că e superat audindu presupunerea, că granitieri s'ar poté corumpe in convingeri, eandu óre cine ar amblá din satu in satu a propovedui mantuire de la Pesta.

Acésta presupunere n'are locu nici chiar cu fratii de la tiéra, caci bietii fura astrinsu si sil'a din partea solgabiraeloru, ca se bee si se aleaga; din contra li se amenintá cu inchisóre ca unor' ce se opunu Imperatului. Dice mai incolo, că elu (Buzdug) a fostu totdeun'a pentru impacatiune cu ungurulu, carele inca sta isolat ca o insula in oceanulu pansiavismului si a pangermanismului. La acésta ideia s'au radicatu de multu si chronicarii romani, precum i-au invetiatu anca ca pruncu de la talu seu. Asiá d. e. ni spune Vornicul Urechia enarandu despre lupt'a ce o perdù Matheia Corvinu 1467 la Baia, facia cu Moldovenii sub Stefanu Voda celu Mare, „cumca d'aci dupa pucina vreme au incetatu si vrásib' in-tre craiulu ungurescu si intre Stefanu Voda, că vediendu ei că vrásimasiulu loru si a tota crestineteata, tureculu, li sta in spate, etc. etc.“

Mai incolo: „că vediendu acésta insielatiune Matheiasiu craiulu si Stefanu Voda, s'au impacatu si s'au asiediatu, si facura tare legatura intre ei, si au daruitu Matheiasiu pre Stefanu Voda cu 2 cetati mari la Ardealu, Balta si Cicelul.“

Romanulu deci si-a intinsu totu deun'a man'a cu tota sinceritate spre Unguru, acesta venindu la potere, totu deun'a ne-a respinsu si despriu, — in locu se ne dec unu amanetu de fratieta, ne-a luat si ce am avutu, ne-a luat autonomia tierii, limb'a, si altele, pentru aceea noi scimu ce vremu; vom merge nainte, ceci de pierduta n'avemu ce perde. In fine provoca Buzdug si pre oficiantii municipali a merge alaturarea cu poporul si natiunea, se justifice increderea alegatorilor loru, si se nu se téma de amenintiarile cu suspinderi, pentru că in Ardélu nu móre níme de fome.

Vediendu acum'a Bohotielu si Bethlen Sandor, că alegatorii sunt constanti in propulsu loru, declarara că ci vor alege, si intrara in birourile electorale. Alegatorii li strigă: „cu D dieu, ceci sila nu e!“ Astfelui in cerculu din diosu votara capitulul supremu Bohotielu pentru „Sigismundu Popu fostulu capitanu alu Chârului“ era Adalbertu Szöcs c. r. majora pensiunatu in Naseudu pentru „Papp Zsig.“ In cerculu superioru votă Szeces Farokas pentru unu Hoszu Elek, scie D dieu de undz, caci pre aici nu-lu cunóisce níme; votulu lui Bethlen Sandor nu se print, pentru că in sensulu instruciunei, celu ce are dreptulu alegerei in mai multe cercuri, trebuie se se inscriseze de timpuriu că unde vre se voteze, ceea ce Bethlen a uitatu se face. Audimur că Illustritatea Sa comitiale se fie si recursu. Ordinea, disciplina, solidaritatea si tactul loialu alu alegatorilor au uimitu pre toti cei de alte colori si intențiuni straine, asiá d. e. medicul din Roena, magiarulu Bartok si 2 armeni a rendasi se abtienura de la alegeri de buna voia, din motivu, precum se espreseru demnul mediu, că loru inca nu li-ar paré bine, candu in unu cercu curatulungurescu 2—3 Romani ar lueră contra, si asiá respectéza convingerile unui poporu atatu de bravu.

Uitasemu se spunu că in diu'a alegeri loru majorulu Szöts, aspirantu de comandante

de honvidi in Naseudu, ambla desu de demnitatea pintre poporu, si fiindu că cunosea pre multi, pentru că DSA si-a facutu cariera in regimentulu nostru, fiindu că aiure nu scimus unde ar fi ajunsu, prindea vorba cu ei si-i infiricá, ca se bage bine de séma ce facu, se nu se puna in póră cu Imperatulu.

Elu inca e alegatoriu, dar va alege, pentru că elu e creditiosu Imperatului, etc. Unu alegatoriu Borgovanu i respuse inse: „*dta la noi ai invetiatu credintia catra Imperatulu si la noi ti ai facutu noroculu.*“ — Din parte-ne anca sfatuim pre Dlu Szöts se se lase de aspiratiunea de a deveni la noi Maiorul de „honvidi“, caci avemu oficeri de nostri destui, ba decorati si cu capu.

Mai că eram pre aici se uitu a spune o. nostru publicu, cumca Dlu Capitanu Bohotielu in presér'a alegelorloru a concentrat mai multe posturi de gendarmi in Naseudu. Ni pare reu că ne cunóisce atatu de pucinu, de altcum, i multiaminu pentru parintesc'a grige. Cu atat'a finescu.

Asiá s'au portat Naseudenii, si portarea loru a insuflatu si straniloru presenti respectu. Ddieu cu noi si cu sant'a nóstra causa!

Declaratiune.

I.

Subscrissii locuitorii si proprietari de patimentu din districtulu Naseudului, investiti cu dreptulu de a poté alege deputati la diet'a conchiamata pe 20 aprilie 1869 la Pest'a pentru ciclulu de la 1869 pana la 1871, declară prin acésta serbatoresco in fat'a comisiunei culegatorie de voturi adunate pe astadi in 24 martiu 1869 in opidulu Naseudu la alegerea de deputati: *cumca nu ne afiamu in pusetiunea de a ni poté esercitá dreptulu nostru de alegere si neci nu voim a alege deputati la diet'a din Pest'a pentru ciclulu de la 1869 pana la 1871* din urmatorile temeiuri:

1. Pre langa toté ascurarile de la inaltulu tronului si de la innaltimea regimului cumca uniunea Ardélului cu Ungaria nu se va face fora convoiea natiunei romane din Ardél si fora de a se aseturá interesele speciali, cele pericolite de ale natiunilor Ardealului, totusi autonomia Ardealului si amenintatia cu nimicire totale si cu ea pericolata si sustinerea terenului legal, pe care se se pota desvoltá natiunea romana din Ardealu ca atare dupa chiamarea, ce i-a datu Atotu potintia divina, candu a destinat ca se esista si se se destinga de alte natiuni din patria prin calitatile sale naturali, fisice si spirituali.

2. Pe temciulu legei de uniune si anume a articolului 43 de lege alu dietei din Pest'a de la anulu 1868 sa rechiamatu in viétiu legea de alegere cuprinsa in articolul II. alu dietei feudale ardelenie din 1848, care s'au facutu fora inovirca si fora confaptuirea natiunei romane, una lege din cele mai nedrepte remase de trista memoria din seculii intunericului, pentru că da dreptu tuturor decadiutorilor in avere si in moralitate pana la celu din urma dileriu si cersitoriu numai daca si-pote deduce originea de la parinti cu dreptu de nobilitate, fora nici unu meritu pentru bu-na starea spirituale si materiale a tieriei, éra pentru ceia lalti alegatori determina unu censu cu multu mai mare de catu chiar in vecin'a Ungaria, despre care se dice cu atata ostentatiune că e sóra drépta cu Ardealulu.

3. Pe langa acestea sunt sterse cu o tra-sura de pena legile dietei din Sabiu si a nume: Art. 1 alu legei pentru inarticularea natiunei romane din Ardealu din 1863 in virtutea caruia si natiunei romane i era datu unu terenu de desvoltare si o pusetiune démna de timpurile moderne, cele atatu de luminate si in loculu ei se aduse articolu de lege 44 alu dietei din Pest'a 1868 care e unu pasu retrogradu in desvoltarea de sine si in viétiu poporului, caci amenintia elementulu romanu cu totalu absorbire in celu magiaru, ba néga cu totulu existint'a natiunei romane din Ardealu.

4. Toté intogmirile de astadi ale tieriei sunt mai multu unele medilóce de exploatarea averii si a poterii Romanilor din Ardealu spre imbunetatirea institutelor straine de inaintare ale altor' pe campulu culturei si a buncii stari materiali si spirituali, fora ca natiunci romane din Ardealu ca atare sc-i fie asemnata partea sa in proportiunea contribuirilor sale de avere si de sange pe altariu patriei.

II.

Declarămu inaintea lui Domnedieu si inaintea ómeniloru că pastràmu totu deun'a ca unu tesauru pretiosu ereditu de la protoparinii nostri ca o virtute stramosiesca dovedita de locuitorii din tinutulu fostului alu II regimentu naționale romanu de margini pedestru din Ardélu pe toté campurile de batalia ale Europei, atatu credintia neclatita, catu si supunerea omagiala si alipirca eea strinsa catra persón'a innalitatului Imperatu, Rege apostolicu si Mare-principe Franciscu Iosifu I si catra serenissima sa casa dominitória de Absburgu si Lotaringia si cunóscemu detorint'a de suditi ai statului de a ni pleca capulu din antea legilororu santionate, a le respecta si a li d'ascultare dupa potintia chiar de ar fi contrarie intereselor nóstre si a le natunci romane din Ardélu, a carcia parte mai curata suntemu, si in urma, cumca numai pe calea legala ne vom nesu a esoperá schimbarea prescriptelor celor daunóse si candu vom vedé că mai multu nu e pereclitata esistint'a natiunei romane din Ardélu si autonomia acestei tieri, intre a careia margini vom poté astă garantia destula de tare pentru desvoltarea de sine a natiunei romane, atatu in cele materiali, catu si in cele spirituali, atunci érasi vom fi ga'ta a participa la legislatiune conformu votului separatu alu deputatilor de natiune romana din diet'a Ardealului, inceputa la 19 noemvrc 1865.

Corpulu alegatorilor de deputati la dieta pentru ciclulu de 3 ani din 1869 pana la 1871 din cerculu de alegere I si II.

Naseudu, in 24 martiu 1869.

(Urméza subscrissii, dar nu le potem publica din cauza că ni-ar cuprinde colone fórte multe. Red.)

Cernăuti, 25 martiu v.

(Aplicarea limbei tierii in oficiele publice.)

(Continuare.)

Regimulu este pentru poporu, éra nu poporul pentru regim; prin urmare e lucru naturalu si dreptu, ca regimulu se se conforme dupa individualitatea poporului, si nu poporul dupa o individualitate a regimului, strina de cea a poporului. Atare regim de statu, conformat in legelatiune, administratiune si jurisdictiune dupa individualitatea natiunala a poporului, care singuru e elementulu constitutiv alu statului, este in tota poterea cuventului unu regim natiunale dupa numele poporului respectiv si concreseutu cu densul in toté inchieturele vietiei politice de statu. Astfelui de state si regime sunt in orientulu Europei Romania si Serbia éra in occidentul Itali'a, Ispania Francia si altele.

In statele compuse din mai multe popoare de diferite natiunalitati, ca elemente constitutive a statului, stă lucrul ceva altintre, totusi in se nu contrariu, ci analogu cu principiu premisu. In astfelui de state vine de considerat nu numai un'a, ci mai multe individualitati natiunale ale elemintelor constituutiv de statu. Si de órace dupa principiele sanctose si nedisputabile de dreptu, nu este iertat, ca un'a séu alt'a dintre acele individualitati natiunale se fia subjugata séu si numai predominita de un'a a treia, ci toté trebuie se fia egalminte indrepatatite atatu la desvoltarea loru, catu si la parteciparea beneficelor vietiei publice de statu si considerate in afacerile legelatiunii si administratiunii, buna ora casii unu individu facia cu altulu; asiá-dara in atare state nu e, ca se se conforme regimulu numai dupa individualitatea natiunala a unuia dintre poporale conlocuitorie, ci trebuie se fie conformat, atatu in afacerile generali, catu si in cele speciale pana la suer'a comunala dupa natur'a tuturor individualitatilor natiunale ca elemente constitutive de statu. Urméza dara din acésta, că atare statu si regim de statu, nu poté portá unu nume natiunalu intru intielesulu strinsu alu cuventului, ci numai unu nume, care corespunde teritoriului de statu séu o numire generala, care convine poporului respective ce componu statulu.

In statele, ce sunt organizate din tieri, cari erau mai nainte state autonome séu si numai parti constitutive ale unor' alte state autonome, cari asiá-dara intrara in noulu organismu de statu cu rezervarea si garan-

tarea institutiunilor speciale de mai nainte, sunt de considerat dupa principiele dreptului publicu si momintele acestoru institutiuni proprii ale tierilor si poporatiunilor respective. Spre conservarea individualitatii si institutiunilor proprii, diferite de cele ale unor' alte membre politice din organismulu statului séu imperiului, compete fie-carcia din acele tieri acelu cercu de autonomia, de care au lipsa spre a prosperá dupa pusetiunea geografica, institutiunile politice si individualitatea natiunala a poporatiunii. Se intielege de sine că acelu carcru de autonomia e de re-strinsu atat'a, pe catu receru interesele generale ale statului, adeca conservarea unitatii in organismulu de statu; si daca e iertat a ne serví de o asemenea, apoi eugetam a nu gresi, dicindu, că unele tieri ca acestea sunt planetele politice in sistem'a sérelui politicu de statu, prin urmare pazindu densele cursuri regulati prin concurentia poterii centripetale si centrifugale, sunt altintre copuri politice de sine cu o vietiuire si activitate individuala.

Pe base asemene de solide ale dreptului publicu, casii premis'a teoria generala, stau si principiele speciale, referitorie la aplicarea limbei poporului, séu de sunt mai multe natiunalitati ca elemintele constitutive de statu, a limbelorloru loru in legelatiune, administratiune, jurisdictiune si in cele latice afaceri ale vietiei publice. Coresponditoru scopului nostru, de a ne lamuri despre starea locurilorlor in privinta acésta, ne vom incercá a precisá asiá-dara si principiele referitorie la limba.

In statele natiunale intru intielesulu strinsu alu cuventului, limb'a oficiala in verificare ramu alu administratiunii precum si in toté afacerile publice ale statului, este numai un'a, adeca ce'a a natiunii, ce face elementulu constitutiv alu statului.

In statele de a doua plasa, unde mai multe natiunalitati compacte sunt elemintele constitutive ale statului, limbile acelor natiunalitati si anume dupa principiul de egalitate sunt de aplicat in toté afacerile vietiei publice de statu. Postulatul acest'a e de executat specialmente cu privire la fie-carcia din acele natiunalitati, in afacerile referitorie la densele, in acel modu, ca neci un'a din ele se nu se simta vatemata in dreptele sale pretensiuni. Era la tratarca afacerilorloru generale ale statului se se puna toté acelle limbé indrepatatite intr'unu acordu, ce-lu recere egalitatea de dreptu si concordia acelor elemintele constitutive da statu. Egemonistii opunu, că ast'a ar produce o vavilonia in statu, noi in se cugeam, catu se publica legi prin tiéra, pre cari, de reulu limbé, poporale nu pote fi, de catu aceea, candu se publica legi prin tiéra, pre caru, si reulu limbé, poporale nu le principiu, séu candu judecatorii si organele administrative vorbesc cu poporatiuneca numai cu adjutoriul unor' talmaci, ce nu intielegu neci pre unii neci pre altii. Ce se atinge de greutatile posibile, aceste nu sunt nedevigibile si avemu in Europa si exemple unde sunt dejá biruite.

In statele, organizate din mai multe tieri autonome, ce sunt legate de unu centru comun prin interesele loru comune, resare consideratiunea si a limbelorloru tierii, ale caror indrepatatiri sunt analoge cu a limbelorloru din statele curatul natiunale si ale celor'a, unde mai multe natiunalitati sunt elemintele constitutive. Decei:

In tierile, locuite numai de unu poporu, limb'a genetica a poporului este si unica limb'a tierii.

In tierile, locuite ab antiquo de doue, trii natiunalitati, asemene de numerose, acele doue, trii limbe sunt limbile tierii.

In tierile, locuite de mai multe natiunalitati, dintre cari un'a séu alt'a cu ab antiquo si neci in numru egale, ci in numru mai micu si asiediata numai peste unu districtu, séu si numai in mai multe comune compacte, au dreptulu de consideratiune atatu limbile districtuale catu si cele comunale. Dreptu acésta; limb'a poporului ce este colocat in tiéra ab antiquo si face inca majoritatea absoluta a poporatiunii din tiéra, este in tota poterea cuventului limb'a tierii. Limb'a natiunala latita séu predominitoria de unu timpu numai peste doue trii districte din tiéra, prin urmare usuata de o minoritate, ce nu face neci diu-metate din poporatiuneca tierii, este limb'a districtuala. Era acea limba natiunala, ce nu e latita séu celu putinu predominitoria neci majoritatea peste unu districtu, ci numai sporadică

nonimur ar dorî se fiu eu celu d'intaiu anteluptatoriu si cortesiu (buna ora ca Petru Eremitulu) la alegerile ablegatiloru dietali. — Densulu aci tare se insisla, caci chiamarca mea nu e de a intarită pre alte popore conlocuitore in vecinatatea nostra in contra romaniloru de aici, ci de a intemciu fratietatea si prin medilice iertate a procură catu mai mare folosu "tenerimeei nostre prin aplicarea ei in servitiu publicu.

DSa debue se scic, ca eu ca preotu sun omulu regimului, caci aceasta invetiatura am primito de la fundatorulu religiunei nostre, si ca eu cu ocazionea ierotoniei mele am jurat a fi credinciosu Imperatului si Regelui meu, si a nu dà mana restornatoriloru, fratiloru de cruce cu cei din a. 1849. In timpulu acel's regimulu Maestatii Sale n'au potutu simpatisá cu nisintiele partidei restornatore, apoi nici a cum'a nu pote simpatisá cu stangacii, ceci mai aprigi inimici a natiunie romane; si asié si eu nu potu simpatisá cu stangacii.

Din acestu punctu de vedere, dupa ce am intielesu, ca alesulu ablegatu *Vucovicicu* a renunciat la mandatulu din susamintitul cercu, am invitatu, si nu am citatu, pe preotii din cerculu acest'a spre consultare: ca pre cine se alegemu de ablegatu? — Sciindu eu sigruru, ca in acestu cercu nu se va candida nici unu individu romanu, ci unulu, carele in a. 1861 n'au arestatu nici o simpatia catra frati romani, am recomandatu pre D. ministru *Gorove*. Si apoi: din ce cauza? Din aceea, ca eu inca in a. 1847 am cunoscutu pre acestu Domn, posessionat in acestu comitat, de unu mare amicu si protectoru a romanimei, si ca densulu de curandu au aplicatu 14 teneri romani, cu o dotatiune frumusica, de telegrafisti. Ci de ar si dorf vre-unu barbatu nationalu de a pasi ca candidatu, — de'ndata ce romanii din cerculu acest'a in forte micu numeru s'au inscrisu de alegatori, si de'ndata ce si acestia retragu de la alegere, nainte i potu prognostică caderea lui, caci partid'a contraria e de trei ori mai mare.

In conferint'a natiunala din Temisiéra s'au determinat, ca noi se ne ingagemu cu acea partida carea ni va dà cele mai mari concesioni. In comitatulu acest'a stangacii n'au nici o viitorime, caci sunt forte putieni, si apoi de ne-am fi contielesu cu barbatii de incurgere, usioru am fi reesitu cu 3-4 ablegati, inse utopistii nostri au preferit u dà mana stangaciloru, si asié am si cadiutu. Ca in cerculu Recasiului n'a reesitu bravulu romanu, nu sum eu cauza, caci acolo am forte putieni incurgere, si cauza sunt utopistii, cari, pana ce partid'a contraria cu luni mai nainte au lucratu pentru candidatulu seu, densii numai in ó'a ultima au inceputu a se inigrif de candidatulu nostru.

Ce se atinge de cerculu Rittbergului si a Ciacovei, aci, n'am potutu ave nici o incurgere. Si cine e cauza: ca in Rittbergu nu s'a candidat nici unu romanu? si ca in Ciacova s'a candidat unulu, pre carele romanii nu l'au voit? — Buna anotatiune au facutu Albin'a intr'unu numeru, ca nu e atatu cauza caderii nostre indolentia seu corumperea nostra — dupa cum au scornit'o din sa corespondinte cu cumpen'a falsa, — catu ne-increderea nostra in vre-unu candidatu, ce mai bine s'au documentat in cerculu San' Giorghiu, unde si strainii au votat pentru candidatulu romanu.

Ce se atinge de asertiunea: ca *Vucovicicu* s'ar tiené de partid'a stangacia, aceea nu stă, caci densulu acusi votisá cu o partida, acusi cu alt'a; inse mai multu cu cea deakiana.

In privint'a mea am a notat: ca eu nu potu aspira la mit'a archierésca, dar nu aspiradu neci la vre-o alta distingere, precum n'am aspirat neci pana aci; si asié pre mine nu me pote regula neci unu motivu personalu, ci numai prosperitatea natiunie romane de la carea nici odata nu me voi abate. Potu fi de principie politice contrarie altoru frati romani, inse romanu a fi, neci odata nu voi inceata.

Din aceste motive nu potu alta face, de catu a recomandat romaniloru din cerculu de sub intrebare, ca se aléga de ablegatu pre protectorulu tenerimeei romane, pre ministrulu *Gorove*.

*Meletiu Drehiciu m. p
prot. Temis.**

* S. Sa ni cere a publica fors anotatiuni interumperatorie despre partea Redactiunei. Se fie! Nu numai ca

Nr. 62. Seria: VI.

Provocare.*)

Catra toti p. t. domni colectanti ai Asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului romanu, cari sunt in restantia cu a gendele loru:

Apropiandu-se terminulu adunarii generale ce se va tiené in lun'a viitorie a lui maiu, a. c. la care subseris'a directiune este insarcinata a substerne reportu specialu despre resultatulu licuidariloru si incasariloru acelorui enorme pretensiuni ale Asociatiunei nostre cu care o parte mare a membriloru inca de la urdirea ei — se afla in restantia cu ofertele anuale, si de órace in privint'a acésta cea mai mare parte a respectiviloru domni colectanti nici pana astazi n'au corespusu recercariloru facute de aicia prin decisiunile cu datul 10 maiu, si 14 iuniu 1868 nr. 43 si 68 apoi la repetit'a provocare din anulu curinte sub nr. 5; prin urmare directiunea vediedu-se in perplesitate in privint'a realizarii mai sussepuselor misiuni, se simte constrinse „a provocă de nou“ pre toti p. t. domni colectanti cari au primitu a supra-le agendele de colectura, si pana in diu'a de astazi n'au arestatu directiunei neci unu resultatu ori positivu ori negativu: ca se binevoiesca a grabi numai-decatu cu efectuirea acelorui agende si pentru scurtimdea timpului a strapune resultatulu nesmintit „pana la 1 maiu a. c.“ ca directiunea se aiba timpu de a continua mai de parte lucrare sale in obiectulu acest'a atatus de importantu.

Acii p. t. domni colectanti, cari — in contra acceptariloru Asociaciunei nostre — nu cumva ar fi in puseiune de a nu poté sprigini scopurile sublime a le Asociatiunei nostre in sfer'a acésta cu concursurile loru, — sunt rogati cu tota onórea a restitui tote actele si tipariturile ce li s'au trimis cu suscitatele decisiuni spre dispusestiune ulterioara.

Candu subseris'a directiune si-siene de detorintia a trage tota atentiunea p. t. domni colectanti a supr'a momentuositatei si importantiei acelorui pretensiuni enorme, care sunt consacrate si oferite „unui scopu filantropicu natiunalu“, nutresce cea mai firma speranta: ca toti respectivii domni colectanti nu vor intardi cu realizarea celor de lipsa, cu atata mai vertosu caci venitoriulu si infiorirea Asociatiunei nostre — mai alesu in timpulu de fatia — sunt incopciate cu esistinta si onórea natiunie romane, care trebuie se jaca in interesulu fiecarui romanu binesimtoriu si doritoriu de cultur'a natiunala a poporului romanu.

Aradu, 10. Aprilie nou. 1869.

Directiunea Asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

*Ioanu Popoviciu Desseanu, m. p.
presedinte directoriu substitu.*

*Petru Petroviciu m. p.
notariu.*

Nr. 63.

Seria: VI.

Provocare.

Espirandu terminulu defisptu pe 31 martiu, nou a. c. pentru tramitera daruriloru binefacatorie pe scopulu sortituri de loteria, ce se va arangia in folosulu fondului Asociatiunei nationale, cu ocazionea adunarii generale celei mai de aprope; — subseris'a directiune vine cu tota onórea a rogá pre onoratulu publicu romanu doritoriu de cultur'a natiunale si cu deosebire pre respectivii domni si pre stimatele loru domne si domnisiore — catra care s'au adresatu prin cunoscutulu Apelu — ca se binevoiesca a grabi cu tramitera binevoitóloru daruri spre scopulu menit „mai tardu pană la 1 maiu a. c.“ spre a se poté orienta directiunea inca din buna vreme despre facerea planului si a sortiloru trebuintoase.

Éra respectivii domni colectanti asiderea sunt positi a grabi cu tramitera listelor si a efectelor ce le-au potutu dejá procură. seu decumva n'au fostu in stare a pro-

nu interrupseram, dar neci aci la fine nu adaugem ne-mica din cate am ave de exceptiunatu, ci le incredintam tot respect, corespondinte. Deci rogâmu pe o. publicu ca se amene sentint'a sa in asta cauza, Red.

* Sunt rotogate si cele latice onorate redactiuni se binevoiesca a reproduce in diuarile loru aceste provocari.

Directiunea.

cură de aceste daruri, se restituie listele marcar si góle.

Aradu, 10. aprilie, nou 1869.

Directiunea Asociatiunei natiunale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

*Ioanu Popoviciu Desseanu m. p.
presedinte, directoriu secundariu.
Petru Petroviciu m. p.
notariu.*

Socote si multiamite publice.

Multiamita publica. Subserisii tutori ai bisericiei gr. or. din Marcovetiu aduea multiumita marinimosul si pré iubitorului de relig. sa rom. or., Reverendisimului nostru d. protópopu al tract. Versietiu Ioane *Popoviciu*, pentru donulu de 50 fl. (ad. cinci-dieci flor. v. a.) si O. D. notariu din locu R. Schisler pentru donulu de 10 fl., cari din tota anima au jertvitu ca ajutoriu la cladirea besericiei nostre, veind'o de totu slabă. — Multiamita protopopului nostru! ca fapta sa acésta laudabila, si cuventarea sa tienuta conlocutoriloru (cu ocazionea revisiunei socot. beser.) strabată adancu animele mai multor credinciosi, in catu se dechiarara, ca, la inceperea zidirii besericiei, si densii vor urmá exemplulu bunului nostru protopopu.

Marcovetiu, 28 martiu 1869.

*Adamu Birgianu m. p.
epitru prim.*

*Ioane Oriatu m. p.
epitropu secund.*

In favorea Alumneului romanu natiunalu din Temisiéra au incursu in martiu a. c. Din *Remetea - poganisul*: De la Nicolau Schiopone par. si Savu Mustetia doc. cate 5 fl. — Din *Dragomiresti*: Damaschinu Fréntiu preotu, si Nic. Oprea doc. cate 5 fl. Din *Scaiusu*: Floreanu Popeanu notariu 5 fl. si de la acesti toti in nume de Interesu de la 1 sept, 1868 pana in martiu 1869: 75 cr. la olala: 25 fl. 75 cr.

Din *Cebza*: De la Stefanu *Chirilescu*, ca membru ordinariu, pe trei ani, pe trei ani, 15 fl. v. a.

Temisiéra, 1 aprilie 1869.

*Mel. Drehiciu m. p.
pres. com. alum.*

*Paulu Rotariu m. p.
notariu comit. alum.*

Publicare.

Subseris'a antistia comunala are onore onoratului publicu a aduce la cunoescinta cumca tergulu anualu in Comuna Zorlentiu Mare (Comitatulu Carasiu) se va incepe pentru vite in 17 aprilie a. c. cal. nou, si pentru cea lalta marfa se va continua in urmatrice dile.

Zorlentiu Mare la 5 aprilie c. n. 1869.

In numele antistei comunale.

(2-2)

Isacu At nagya m. p. jude.

Concursu.

Pe vacanta statuie docentală din *Pustinișiu* (Óregfalu indiestrata cu emolumante anuale de: 100 fl., 1 jugu de gradina, 50 cubule de grău, 50 Z de sare, 100 Z de clisa, 12 Z lumină, 2 stangeni de lemn si cortelul liberu se deschide Concursa pana in 3/15 mai a. c., pana candu doritorii de a cuprinde acestu postu sunt avisati Recursurile loru prevedind cu estrasulu de botezu, cu adeverintele despre sciintiele absolute, despre portarea sa morală si politică, si despre servitiul de pa-nă aci, si adresande catra prăvenerabilul Consistoriu aradanu incöci a le substerne.

Temisiéra, 26 martiu 1869.

*Meletiu Drehiciu m. p.
distr. Prot. si Insp. de scole
a Temisiérii.*

Cursurile din 12 aprilie 1869 n. sér'a (dupa aratare oficială.)

	bani	marf.
Imprumutele de statu:		
Datoria statului 5% unif. interes in note	62.70	68.-
" " contributionali " argintu	71.-	71.10
" " in argint	98.75	99.-
Cele in argint d. 1865 (in 500 franci)	80.50	81.-
metallice cu 4½%	56.25	58.75
" 4%	50.-	50.50
" 3%	37.50	37.75
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	128.-	128.20
" 1860/1 in cele intręgi	108.10	108.30
" 1/3 separata	108.50	104.-
" 4/5 din 1864	94.50	95.50
" din 1839, 1/3	204.-	206.-
societ. vapor. dunarene cu 4%	97.-	97.50
Imprum. prins. Salu	440 fl.	42.50
cont. Palfy	1 fl.	36.-
princ. Clary	1 fl.	37.50
cont. St. Genois	1 fl.	33.7
princ. Windischgrätz	20 fl.	22.50
cont. Waldstein	1 fl.	24.50
Keglevich	10 fl.	16.50
Obligatiuni desarcinatore de pamant:		
Cele din Ungaria	80.25	80.75
Banatul som	78.50	79.-
Bucovina	71.-	72.50
Transilvania	74.50	75.-
Actioni:		
A banat naturali	730	731.-
de credit	295	293.80
scont	843	845.-
anglo-austriace	324.25	324.75
A societate vapor. dunar.	576	578.-
Lloydul	318	310.-
A drumul ferat de nord	238	233.50
stat	333	324.-
apus (Elisabeth)	189.90	190.-
sud	235.20	235.40
langa Tisza	217.50	218.-
Lemberg-Czernowitz-Jassy	187.50	188.-
Transilvania	162.-	162.50
Bani:		
Galbenii Imperatoci	5.86	5.88
Napoleond'ori	09.95	09.96
Friedrichsd'ori	10.35	10.36
Souverenii engl.	12.46	12.55
Imperialii rusesci	—	—
A gintulu	122.75	123.-

Hair Dye (cu marca propria inprotocalata la oficioul)

celu mai nou, mai bunu si cu totul nestrictorius

Preparatu de coloratu perulu

in negru, brunetu seu brunetu deschis;